

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara , 10 Kânunsani , 1929

Sayı: 111

rığa benziyen heyecanlı hitabesini söylerken bana öyle geldi ki Necati, kuvvtli ve dinç omuzlariyle tabutun kapağını fırlatıp atacak, geniş göğsünü göklere kanat açmak istiyen bir şahin gibi gererek haykıracak : susunuz, aziz dostlar, sevgili arkadaşlar! ölümü yendim ve işte hayata dönüyorum!... Heyhat! tabut yerinde duruyor, feryat ve iniltilere cevap gelmiyor....

Son dakikalar!.... artık onu mezara bırakıyoruz. İki ay evvel Annesinin henüz çiçekleri kurumamış mezarının yanında açılmış dar bir çukur!... Necati ebedî uykusunu bu karanlık çukurdan uyuyacak!... Dar ve karanlık yerleri sevmiyen, nura ve enğinliğe aşık olan canlı ve Hareketli Necati buraya nasıl sığacak!...

Onun ağır ağır indirildiğini görüyoruz, gözlerimiz yaşla buğulu.. taş kesilmiş gibiyiz.... Tabut yerleştirildi... kürekler çukuru doldurmaya başladı ve bir az sonra çelenklerle örtülü küçük bir toprak yığını belirdi : Necati'nin maddî varlığından yer yüzünde kalan biricik işaret!

Kalabalık ağır ağır dağıldı. Ve biz, üç yıl onunla en samimî bir dostluk havası içinde yaşayan, onun heyecanlarını, emellerini paylaşan, necip maneviyetinden gıda alan mesaî arkadaşları, ayrıldan evel mezarının etrafında bir muhabbet ve hörmet halkası olduk. Ve onu son defa olarak selâmladık. Allaha ısmarladık Necati, Büyük liderinin sana hitabeden son sözleri bizim yeminimizdir. Cansız bileklerinde sallanan vazife bayrağını kavrayıp daha yüksek- lere dalgalandıracağız... ve senin dileğini yerine getireceğiz.

RİDVAN NAFİZ

Mustafa Necati Bey

On sene evvel Mustafa Necati Bey yirmi altı yaşında bir gençti. Ovakıt atına atladı ve yüz bin kişilik bir ordu ile boğuşmağa girişen on kişilik bir ordunun mücahede safına atıldı. Biraz sonra da nasıl mananın

maddeyi ram ettiğini ve hürriyetin zencirleri parçaladığını ispat eden hakim ve muzaffer iradenin muradını tahakkuk ettirmeğe yemin edenlerin safına katıldı.

Yirmi sekiz yaşında isyan bastırdı, adaletin kılıncını takındı ve adalet dağıttı.

Cephe gerisinde emniyet kuran ve cephe kurtaranlardandı.

İnönünde, Sakaryada şehit düşen, Dumlupunarda, İzmir yollarında zulüm ve kıtal orduları boğan Mustafa Necatiler vatanı kurtardıktan sonra, Necati de kurtulan vatanın yarımını büyük ve mes'ut yapmak için tali ve mukadderatın kendisine lâayık gördüğü vazifeleri yükledi.

Üç sene evvel otuz üç yaşında yarınki Türkiyeyi ibda edecek san'atkârların: mürebbilerin başına geçti.

İradesi uzviyetini bir şehsuvarın atını kullandığı gibi kullanan bu adam, Mürebbilere iradenin, vasıtalara nasıl tasarruf edebileceğini ve onları nasıl halkedebileceğini öğretti.

Kavrayan zekâsının kudretini aksettiren gözleriyle ümit ve kuvvetlilik hissi telkin eder, kardeşim derken kardeşlerinin saçlarını ve omuzlarını okşayan elleri yorgunlukları dindirir, ruhunun ateşile etrafındakileri ısıtırdı.

Mektep sırasından hoca kürsüsüne, kürsüden gaza atına, hakim sandalyasından millet kürsüsüne, oradan da yarınki Türkiyenin mimarlığına iş yaparak, kalp fethederek atlayan ve yükselen bu adam otuz altıncı yaşında altı gün evvelde fenadan bakaya atladı. On senede kendisine yükselebimiş olanı, ebediylik kucasına aldı.

Mustafa Necati dün bir vücuttu bu gün bir fikir olmuştur, dün yerde dolaşıyordu bu gün kalplerde taşınıyor, arkasından ağılayanlardan bir çoklarının mevcut olmayacağı günlerde o kuvvet ve heyecan doğuran bir hatıra, taziz ve tevkır edilen bir remz olarak diri kalacaktır.

REŞAT ŞEMSETTİN

Ahlakçı, insanlara vicdanlarının sisli yerlerinde geçen şeylere dikkat yollarını gösterir; inkılâpçının rolü de batıl fikirlere, göreneğe bağlanıp kalmış olanları sarsmak ve hakikata iadeye çalışmaktır. Kendisinde mevcut olan derin şeniyet hissi ile Necati Bey, maarifimizin vustailikten kurtulmak hususundaki temayüllerine şiddetli bir cereyan verdi. Her sabah meslek arkadaşlarına yeni fikirleri getirir, bunları uzun müddet münakaşa eder, nakıs görüşleri tamamlardı. Kitabî bir felsefe kültürünün vermediği hikmeti ona, hayat ve hadisat ile yaptığı yakın temaslar temin etmişti: her hangi bir işin yürümeyen taraflarını isabetle görürdü; fer'î mes'eleler mevzu bahis olunca bunları ana hatlara irca etmeği bilirdi. Arkadaşlar üzerinde sultasını temin eden şey, onun sarî olan muhabbeti idi. Tehevvür nasıl tehevvürü davet ederse, âşk da öylece aşkı doğuruyor. Necati Bey korkmadığı gibi korkutmazdı da. Kinsiz değildi, fakat insanlardan ziyade fenalıklara ve hatalara kin bağlardı. Bu cihetledir ki her kesi sevebiliyordu. Münhasır muhabbetlerden mümkün olduğu kadar uzaktı; bunu samimiyetsizliğine atfedenler, şümüllü muhabbetlerin ne neviden bir seviye ifade ettiğini bilmeyenlerdir. Sempatilere ve antipatilerine mağlubiyyetin bir şef için ne müthiş bir sukut vasıtası olduğu düşünülürse, onun bu hususiyetini muvaffakkiyetlerinin bellibaşlı âmili olarak kabul etmek lâzım gelir.

Her zaman «daha mütekâmili» hedef bilirdi. Eyi neticelere vassıl olduğ gün büyük memnuniyetlerle güler, kendisinin yahut yanındakinin dizine şiddetli bir şamar indirir, kendisinden emin bir zekânın müstehzi edasiyle sorardı; = Napacaz bu işleri?

KADRI